

HAFTAYA FİNANSAL BAKIŞ 10.10.2022

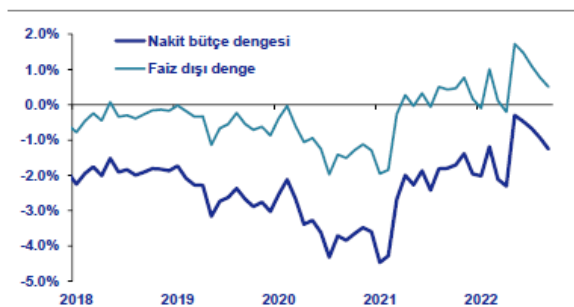
- USD/TL yatay seyretti ve bu sabah 18.5750 seviyelerinde başladı. 5 yıllık Türkiye CDS primi 773 baz puana yükseldi. 2 yıllık gösterge tahvil faizi ise %15.57 seviyesine gevşedi.

- Hazine'nin nakit bazlı bütçesi Eylül ayında, 79.3 milyar TL bütçe açığı ve 48.1 milyar TL faiz dışı açık verdi. Bütçe açığı geçen yılın aynı ayına göre 46.4 milyar, faiz dışı açık ise 27.5 milyar TL yükseldi. Geçen senenin Eylül ayındaki 10 milyar TL'lik vergi ödemesi sonraki aya kayarken, bu sene vergi kayması yoktu. Bu yüzden, vergi kayması düzeltilmiş olarak bütçedeki bozulma daha yüksek boyuttadır.

12 aylık birikimli nakit bütçe açığı önceki ayki 108.7 milyar TL'den (GSYH'nin %0.9'undan) 155 milyar TL'ye (GSYH'nin %1.3'üne) çıktı. (Grafik 1) Bütçe açığındaki bu 0.4 puanlık bozulmanın ağırlıklı olarak gelirlerdeki artışın düşük kalmasından kaynaklandığı gözlenmektedir. Bütçe gelirleri yıllık %95.6 artarken, toplam harcamalar %105.3 ve faiz dışı harcamalar %101.6 oranında artmıştır. Böylece, 12 aylık gelirlerin GSYH'ya oranı önceki aya göre 0.3 puanlık düşüşle %20.1 olurken, faiz dışı giderlerin oranı %19.6 ile önceki ayki seviyesini korumuştur. Bu gelişmelerin ayrıntılarını 17 Ekim'de açıklanacak merkezi yönetim bütçe verilerinde görebileceğiz. Hatırlanacağı gibi OVP'de bu sene sonu için merkezi yönetim bütçe açık tahmini %3.4 olarak açıklanmıştı ki bu da önümüzdeki dönemde bütçe açığında belirgin artış olacağının sinyalini veriyordu.

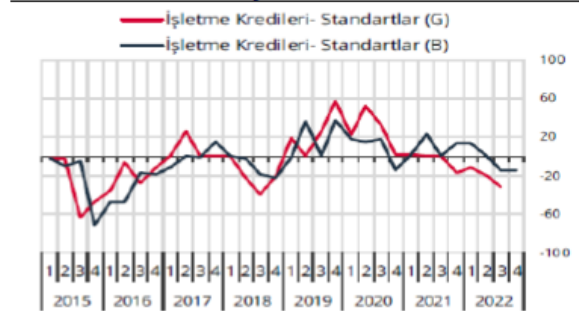
- Kredi koşullarının sıkılaşmaya devam etmesi bekleniyor TCMB'nin bankalarla çeyreklik bazda düzenlediği ankete dayanan Banka Kredileri Eğilim Anketi'ne göre, 2022 yılının üçüncü çeyreğinde, bankaların genel olarak işletmelere kullandırdıkları kredilere uyguladıkları standartları sıkılaştırdığı görülmektedir. Alt kırımlar incelendiğinde, kısa vadeli kredilere uygulanan standartlarda bir miktar gevşeme gözlenirken, diğer işletme kredi türlerinde sıkılaşma olduğu görülmektedir. Fon maliyetleri ve bilanço kısıtlamaları ile risk algılaması standartları sıkılaştırıcı yönde etkileyen faktörler olmuştur. 2022 yılının dördüncü çeyreği için bankaların beklentisi, bütün işletme kredi türlerinde standartların sıkılaşacağı yönündedir (Grafik 2). Tüketici kredileri tarafında ise, yılın üçüncü çeyreğinde konut ve diğer bireysel kredi türlerine uygulanan standartların sıkılaşmaya devam ettiği, taşıt kredi türünde standartların gevşediği görülmektedir. Yılın dördüncü çeyreği için beklenti, konut ve diğer bireysel kredi türlerinde standartların sıkılaşacağı, taşıt kredi türünde ise gevşeyeceği yönündedir.

Grafik 1: Nakit bütçe dengesi (% GSYH)

Kaynak: HMB

Grafik 2: İşletme kredileri için standartlarda değişim bildiren bankaların net yüzde oranları

Kaynak: TCMB

Not: "Gerçekleşme (G)" anılan dönemde standartlarda meydana gelen değişimi, "Beklenti (B)" ise ilgili dönem için bankalar tarafından beklenen değişimi ifade etmektedir. (>0; Gevşetme, <0; Sıkılaştırma)

Kredi talebine yönelik de yılın üçüncü çeyreğinde küçük ve orta ölçekli işletmelere verilen krediler, kısa vadeli krediler ve TL cinsinden açılan kredilere olan talepte artış gözlenirken, büyük işletmelere verilen krediler, uzun vadeli krediler ve yabancı para cinsinden açılan kredilere olan talepte azalış gözlenmektedir. 2022 yılının dördüncü çeyreği için beklenti, yabancı para cinsinden açılan kredi türünde talebin azalmaya devam edeceği, diğer işletme kredi türlerinde ise talebin artacağı yönündedir.

- Bugün Ağustos ayı işgücü istatistikleri açıklanacak. Temmuz ayı itibarıyla manşet işsizlik oranı %10.1, geniş tanımlı işsizlik göstergesi olan atıl istihdam oranı ise %22.5 seviyesinde bulunuyor.

- Ağustos ayı ödemeler dengesi Salı açıklanacak. Cari işlemler dengesinin yıllık bazda 4.4 milyar dolar bozularak 3.3 milyar dolar açık vereceği tahmin ediliyor. Piyasa beklentisi 3.2 milyar dolar oldu. Eylül ayı öncü ticaret verileri, cari dengenin ertesi ay da 5.5 milyar dolar dolaylarında artarak 3.5 milyar dolara yakın olacağına işaret ediyor. Bu durumda Temmuz ayında 36.6 milyar dolar olan 12 ay birikimli cari açık, Eylül sonunda 46.5 milyar dolar seviyelerine gelecek. Enerji ithalatının yüksek seyrettiğini ve altın ithalatının da artış eğiliminde olduğunu dikkate alarak cari açığın genişlemeye devam edeceği tahmin ediliyor. Bu doğrultuda daha önce 45 milyar dolar olan 2022 yılsonu cari işlemler açığı tahmini 53 milyar dolara (GSYH'nin %6.1'ine) yükseldi.

- Ağustos ayı sanayi üretimi ve perakende satış hacim endeksleri Çarşamba açıklanacak. Sanayi üretim endeksinin aylık bazda %4.7 artmasını, yıllık artış oranının ise %2.4'ten %3'e yükselmesi bekleniyor. Yıllık artış oranı için piyasa beklentisi %2.7 oldu. Endeks Temmuz'da kurban bayramı dönemindeki köprü günü etkisiyle beraber %6.2 oranında azalmıştı. Ağustos'taki yüksek aylık artış beklentimiz bunun kısmen telafisiyle ilgilidir. Sanayi üretiminin öncü göstergelerinden PMI Ağustos'ta 47.4 değerleriyle, 50 eşiğinin altında kalmayı sürdürdü. Reel sektör güven endeksi ve kapasite kullanımı oranı da Ağustos'ta geriledi. Göstergeler sanayi üretimi büyümesinin kısa dönemli dalgalanmalar haricinde kademeli olarak yavaşladığını gösteriyor. Perakende satış hacmi ise Haziran-Temmuz aylarında aylık bazda gerilemişti. Haftalık kredi kartı harcama verileri endeksin Ağustos'ta yükseleceğine işaret ediyor.

- Bu hafta küresel piyasalarda Çarşamba açıklanacak Fed Eylül toplantısı tutanakları ve Eylül ayı ABD TÜFE verileri önemli olacak. Piyasa beklentisi yıllık TÜFE enflasyonunun %8.3'ten %8.1'e gerilemesi yönünde oluştu.

- ABD'de tarım dışı istihdam Eylül ayında 263 bin ile piyasa beklentisine yakın artış gösterdi. İstihdam artışı önceki aya göre ivme kaybetmekle birlikte yüksek seyretmeyi sürdürdü. Bunun da etkisiyle gerileyen işsizlik oranı %3.7'den %3.5'e indi. Ortalama saatlik ücretler piyasa beklentisi doğrultusunda aylık %0.3 artarken, yıllık ücret enflasyonu %5 oldu. İşgünü piyasasındaki güçlü görünüm Fed'in parasal sıkılaşmayı devam ettirmesine yönelik beklentileri destekledi. Buna bağlı olarak risk iştahı azalmayı sürdürdü. S&P 500 endeksi Cuma günü %0.8 oranında düştü. 10 yıllık ABD tahvil faizi %3.89 seviyesine yükseldi. Dolar güçlenirken, EUR/USD bu sabah itibarıyla 0.9735 seviyelerine geriledi. Petrol üreticilerinin arzı kısma kararına bağlı olarak son günlerde artan Brent petrol fiyatı 97 dolar seviyelerine geldi. Ons altın fiyatı 1686 seviyesine indi. Asya Pasifik hisse senedi endeksleri de bugün geriledi.

Haftalık Veri Gündemi						
Tarih	Ülke	Gösterge	Dönem	QNB FB Beklentisi	Piyasa Beklentisi	Önceki
10 Eki	Türkiye	İşsizlik oranı (%)	Ağu			10.1
	Türkiye	Atıl istihdam oranı (%)	Ağu			22.5
	Euro Bölgesi	Sentix endeksi	Eki			-31.8
11 Eki	Türkiye	Cari işlemler dengesi (milyar USD)	Ağu	-3.3	-3.2	-4.0
12 Eki	Türkiye	Sanayi üretimi- yıllık (MTEA, %)	Ağu	3.0	2.7	2.4
	Euro Bölgesi	Sanayi üretimi - aylık (%)	Ağu			-2.3
	Euro Bölgesi	Sanayi üretimi - yıllık (%)	Ağu			-2.4
	ABD	Fed toplantısı tutanakları	Eyl			
	ABD	ÜFE - yıllık (%)	Eyl			8.7
	ABD	ÜFE - aylık (%)	Eyl		0.2	-0.1
	ABD	Çekirdek ÜFE - yıllık (%)	Eyl			7.3
	ABD	Çekirdek ÜFE - aylık (%)	Eyl		0.3	0.4
	ABD	Çekirdek TÜFE - yıllık (%)	Eyl		6.5	6.3
	ABD	TÜFE - aylık (%)	Eyl		0.2	0.1
13 Eki	ABD	TÜFE - yıllık (%)	Eyl		8.1	8.3
	ABD	Haftalık işsizlik maaşı başvuruları (bin)	Haftalık			
	Euro Bölgesi	ECB rezerv varlıklar (milyar EUR)	Eyl			1.1
14 Eki	ABD	İthalat fiyatları (%)	Eyl		-1.2	-1.0
	ABD	Perakende satışlar - aylık (%)	Eyl		0.2	0.3
	ABD	Perakende satışlar (oto hariç) - aylık (%)	Eyl		0.0	-0.3
	ABD	Stok değişimleri (%)	Ağu			0.6
	ABD	Michigan Üniv. güven endeksi	Eki		58.9	58.6

Kaynak: Refinitiv Eikon

Piyasalara Bakış

Döviz Piyasası

	Son fiyat	Günlük değ.	Haftalık değ.
USDTRY	18.5700	0.0%	0.3%
EURTRY	18.1047	-0.7%	-0.9%
SEPET	18.3379	-0.3%	-0.3%
EURUSD	0.9741	-0.6%	-0.7%
GBPUSD	1.1081	-0.7%	-2.1%
USDJPY	145.430	0.3%	0.6%
USDZAR	18.1664	1.3%	1.6%
USDCNH	7.1188	0.5%	0.2%

Global Hisse Senetleri

	Son	Günlük	Haftalık
VIX	31.4	0.8	-0.3
S&P 500	3,640	-2.8%	1.5%
DJ Ind.	29,297	-2.1%	2.0%
DAX	12,273	-1.6%	1.3%
FTSE	6,991	-0.1%	1.4%
NIKKEI	27,116	-0.7%	4.5%
SHCOMP	3,013	-0.4%	-1.3%
BIST 100	3,568	0.4%	12.2%

Enerji ve Emtia

	Son	Günlük	Haftalık
Brent Petrol	97.1	2.8%	9.2%
Doğalgaz UK	285.0	-9.7%	-19.2%
LMEX Metal	3,577	-2.1%	1.1%
Altın	1,687.0	-1.5%	-0.8%
Gümüş	19.7	-4.4%	-4.7%
Buğday	900.5	2.4%	-1.3%

Tahvil ve Eurobond Piyasaları

Gösterge devlet tahvilleri (% bileşik)	Faiz	Günlük	Haftalık
2 yıllık	15.57	0.00	0.36
5 yıllık	10.46	0.00	0.45
10 yıllık	12.06	0.00	0.10

Türkiye eurobondları (%)	Faiz	Günlük	Haftalık
25/03/27	10.59	0.19	0.18
17/03/36	10.79	0.12	0.12
11/05/47	10.35	0.13	0.24

Para ve swap piyasaları (% basit)

TCMB ort.	12.00	0.00	-0.04
TLREF ON	11.99	-0.05	-0.90
1 ay sw ap	44.92	0.34	-13.86
1 yıl sw ap	51.73	0.55	-5.74

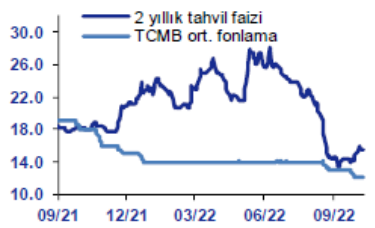
Şirket tahvilleri (%)

İsbank24	9.86	-0.01	-0.25
Akbank31	11.63	1.34	1.34
Sisecam26	9.61	0.02	0.02
AEfes28	9.83	-0.03	0.01

Global 10-Yıllık Faiz Oranları (%)

	Son	Günlük	Haftalık
ABD	3.88	0.06	0.24
Avr. Birliği	2.19	0.11	0.28
İngiltere	4.36	0.20	0.07
İtalya	4.70	0.19	0.46
Japonya	0.25	0.00	0.01

Gösterge tahvil ve TCMB faizi (%)

CDX ve Türkiye CDS (baz puan)

Kredi Riski (baz puan)

	Son	Günlük	Haftalık
EMBI+	458.6	6.3	-8.4
5Y CDS Spreadleri			
Türkiye	773.2	7.0	1.3
Brezilya	298.4	8.8	5.6
G. Afrika	333.2	5.8	-2.9

Kaynak: Bloomberg

Update: 10/10/2022 08:02